

רפי מיימון

הוא שר ונשאר - רפי מיימון מפסל את דמותו של אריק איינשטיין

מבקר המוזיקה יואב קוטנר אמר: "אריק איינשטיין הוא יותר מאשר הזמר הישראלי הגדול ביותר, אריק איינשטיין הוא ארץ ישראל האמיתית". האמן הרב תחומי, רפאל מיימון, בחר ליצור מונומנט פיסולי של דמותו. או במילים אחרות ליצוק את רוחו ואת מורשתו של אריק איינשטיין אל פסל בן דמותו, יצוק מברונזה. ליצור פסל של דמות הרואית שתיזכר לדורות, זה לא דבר חדש בתולדות האמנות ויתרה מזאת, זו גם לא בשורה גדולה. אנו פוגשים ברחבי העולם, בכיכרות ערים, במוזיאונים ובמקומות שונים דמויות בלתי נשכחות: אנשי ספר, מנהיגים, מצביאים ועוד. יוצקים את דמותם, מקפידים הבעה, ומשמרים אותם בזיכרון המנטלי והחזותי. לרוב אלה הם אנשים פורצי דרך שהטביעו חותמם על האנושות. אז מה אם כן הבשורה בהנצחת דמותו הבלתי נשכחת של האיש שהחזיק בגרונו, בהווייתו, במבע עיניו, ובקולו את הזמר הישראלי האמיתי - את השפה, את הקצב ואת ההווייה?

הפסל שאותו יצר מיימון אינו בא לומר שום דבר חדש על אמנות, אינו בא להכריז על יכולות ועל מיומנות. פסל זה כן משתמש באמנות ובכלים המוכרים והמסורתיים שלה, כדי לומר משהו על אדם, על תרבות, על שיח ועל זיכרון. לא באמנות עוסק הפסל מימון, אלא משתמש בה כדי לעסוק באדם, באיש. הפסל מספר בצניעות ובאופן מסורתי ושושתי על אדם צנוע מסורתי ושושתי, מספר על הדמות הנוצרת לא פחות מאשר על יוצרו. ואין כאן מדובר ביוצר שחיפש דמות מונומנטלית כדי להאדיר את שמו שלו, מדובר ביוצר שכורע ברכ באהבה ובהכנעה בפני הדמות שהייתה מונומנטלית כבר בחייה, ומבקש להנכיח אותה כזיכרון. זיכרון לארץ ישראל היפה שהולכת

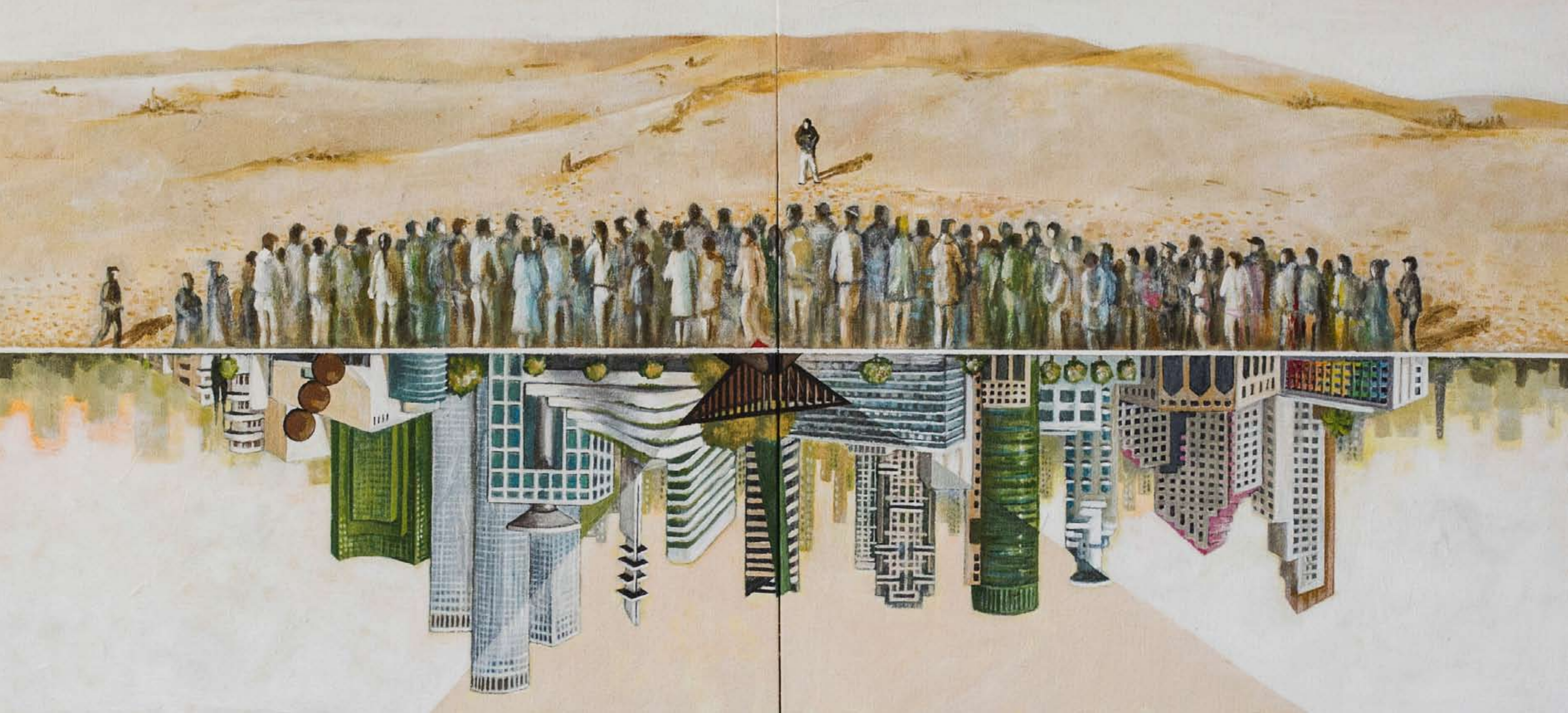
ומשתכחת, לשיריה היפים, לצבר האולטימטיבי, לפשטות הנהדרת, לדבקות במוכר, בישן באהוב.

אריק איינשטיין בז לאופנה ולשיגיגונות הרוחות החדשות, שמר על קו לבוש קבוע אופייני ומאפיין, עבד עם אותם אנשים לאורך שנים, שמר על אותו מבע, לא ביקש להוציא ישן מפני חדש, אלא לשמור על הישן בבחינת חדש ומתחדש. כך גם הפסל, משמר את הישן ומוציא מתוכו חדש. בוחר בשיטת פיסול מסורתית, בהנצחת דמויות קלאסית, ובכך הוא מעצים את התכונות המאפיינות של הזמר האהוב, המוכר והמושר ללא הפסק, הפסל בא מצויד בפשטות גרנדיוזית (פסל ריאליסטי מברונזה) אל הפשטות הגרנדיוזית (אריק איינשטיין), מייצר מפגש שבו החומר מעיד על הרוח. רוח האיש שהיה, רוח התקופה, רוח המקום.

הפסל לא התכוון ליצור פסל אך ורק למטרת זיכרון, אלא התכוון לבטא ביצירה זו את הבחירה האישית שלו, כשהיא היא האמירה שלו. כמו אומר, אני אוהב אנשים שאהבו את הארץ, שנשמו את הארץ שהנשימו את יושביה, שהגשימו חזון והשאירו מורשת. מסיבה זו הפסל הקודם של מיימון הוא פסלו של בן גוריון עומד על ראשו ומוצב דרך קבע בחצר הצריף המפורסם של בן גוריון (בשדה בוקר). בעיני היוצר, ועל פי הבחירה הקפדנית שלו, אלה הם האנשים שמתארים ארץ ותקופה. אלא האנשים שהוא אוהב ומרגיש אליהם חיבור עמוק וגורלי.

הפסל, בוחר לעצב בחומר את דמותו של אריק איינשטיין ובכך הוא נותן מקום נוסף לרוח. רוחו של אריק איינשטיין אשר מרחפת על פני כל הימים, במילים ובשירים. הדבר המובן מאליו והנשמע ללא הרף הוא קולו של איינשטיין השר ונשאר בינינו גם כאשר דמותו הפיזית חלפה לה מן העולם. מיימון יוצר את דמותו הפיזית ובכך מאפשר לנו, ולדורות הבאים גם לראות את הקולות.

ד"ר נורית צדרכובים

”רפסודות קטנות של זיכרון”

תערוכה חדשה של רפאל מיימון מוצגת במרכז הקונגרסים הבינ”ל - בנייני האומה

סנדלים תנ”כיות, טלפון ציבורי מפעם, אורי זהר בפרודוקציה מיוחדת ועבודות יפהפיות אחרות של האמן רפאל מיימון. המבטא ביצירתו את ישראל הנוסטלגית והיפה, מוצגות בימים אלו בטרקלין טדי, שבמרכז הקונגרסים הבינלאומי - בנייני האומה בירושלים.

רפאל מיימון נולד בשנת 1948 ועלה לארץ בגיל שמונה, במהלך שנים מעצבות, הן למדינה הצעירה והן לילד. כשהיה בן שמונה, הגשים חלום פגש את דוד בן גוריון, אירוע שהותיר עליו רושם רב. היה זה מפגש חגיגי של אנשי מעברת דימונה עם ראש הממשלה הראשון, ולחיצת היד עם המנהיג הנערץ קשרה את דרכי השניים.

מיימון חוזר שוב ושוב בציוריו ובפסליו לדמותו של בן גוריון, וכבר יצר מספר גרסאות של דמות ”הזקן”, כשהוא עומד על ראשו, סמל למנהיג שידע לחשוב מחוץ לקופסא. מיימון מעיד על כך כי: דוד בן גוריון הוא ”... אהבת חיי. הוא דוגמא לכל מנהיג בעבר, בהווה ובעתיד. אני לא אדם דתי, אבל אני רואה בו דמות משיחית של ממש. למרות שאני מתאר אותו כמי שעומד על ראשו, הוא עדיין המנהיג היחיד בעיניי שרגליו באמת היו נטועות בקרקע”. פסל בן גוריון עומד על ראשו, שעיצב אף מוצב דרך קבע בשדה בוקר לפתח מעונו של בן גוריון.

את דרכו האמנותית החל מיימון לאחר השירות הצבאי תחת שרביטי הציירים: יחזקאל שטרייכמן ואבשלום עוקשי, חברי תנועת ’אופקים חדשים’, שני קולות ייחודיים ושונים זה מזה בנוף הציור המקומי. מאז עשה כברת דרך ארוכה, ובשנים האחרונות הוא מתמקד כמבט מחודש על אייקונים תרבותיים וחפצי יום-יום המזוהים עם

”הישראליות” בשנותיה הראשונות של המדינה.

הוא מצייר זוג סנדלים, על רקע בלטות (מרצפות) טראצו (”שומשום”) טיפוסיות. (”סנדלים”, 2014); מכשיר טלפון ציבורי, שחלף מן העולם, זוכה לתחייה מחודשת ונוסטלגית (”טלפון ציבורי”, 2015), והשחקן ואיש הקולנוע לשעבר: אורי זהר, זוכה למחווה, כמייצג של התרבות הישראלית הסוערת בשנות השבעים (”אורי זהר”, 1991). אלבום רישומים על ירושלים, שאף נהפך למתנתנו האישית של רה”מ לשעבר, יצחק רבין ז”ל ועוד.

בעבודה: ”אמה” (2010), חוזרת לחיים הדמות הנשית דקיקת הגזרה ובעלת הראש הגדול שפרסמה את סדרת מוצרי הניקוי ”אמה”, מעין בטי-בופ הישראלית בגרסת שנות הצנע. מילות הזמיר (גינגל) ”כל אישה בוחרת אמה - כל אישה יודעת למה” מתנגנות וודאי באזני מי שעוד זוכר אותן. המרחק בין הדמות שמיימון מצטט, ובין קהל עכשווי הצופה בה, מועצם באמצעות שאר החפצים המקיפים

אותה, מותגים שהיו בנמצא כמעט בכל בית: גיליונות (מצוירים) של ”העולם הזה” ו”במחנה”, בקבוקי מיץ ”עסיס” ולבן ”תנובה”, מרגרינה ”מטע” ומקלחת דוש המבצבצת מאחורי גדר של פח, עששית נפט, תפוזים, דרדרים וחרציות, ואפילו דמות האסקימוסי החייכן שעוטר את שלגוני הקר-טיב, גם משחקי ילדים משנות החמישים והששים זוכים לעדנה בסדרה זו, ובמיוחד משחקי הקופסא שאייר ועיצב פרץ רושקוביץ (”ללא כותרת”, 1998).

מיימון מצייר מתוך געגוע חסר ציניות. הוא משורר של המכחול הזוכר, מאוהב בימים שחלפו ומספר את סיפורם מחדש.

התערוכה החדשה שלו תוצג עד מרץ 2017, בטרקלין טדי במרכז הקונגרסים הבינ”ל - בנייני האומה, והיא פתוחה לקהל ללא תשלום, בין השעות 16:00 - 9:00, בתיאום מראש בטל. 6558508 - 02.

אוצר: ערן ליטוין